

θέλει φέρει πάσας τὰς εὐδαιμονίας τοῦ ἀγνωστού συζυγικοῦ ἔρωτος. Ἡ παιδίσκη ἐγένετο γήινως διάπυρος γυνή, πλὴν καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ οὐδαμῶς στερεῖται οὐρανοῦ τινος ἐνθουσιασμοῦ:

Ἐλθέ, γλυκεῖα, ἔρασμα νύξ! Ἐλθέ
καὶ δός μοι τὸν Ρωμαῖον μου! Ἄν δέ ποτε
ἐκεῖνος ἀποθάνῃ, διαμέλισον αὐτὸν
εἰς μικρὰ ἄστρα· τοῦρανοῦ τὸ πρόσωπον
τοσοῦτον θὰ ἐξωραίσῃ, ὥστ' εὐθὺς
ὁ κόσμος ὅλος τῆς νυκτὸς θὰ ἔρασθῃ.

Ἐρχεται εἴτα ἡ πρώτη ἐκείνη καὶ μοναδική τοῦ ἔρωτος νύξ. Ὅτι αὕτη ἔρχεται, εἶναι τὸ κοσμικῶς παρήγορον καὶ ἀνακουφίζον ἐν τῇ φρικῶδει ταύτῃ τραγωδίᾳ τῆς Εἰμαρμένης. Εἶνε ποιά τις παρηγορία ἐν τῇ σκιερᾷ ταύτῃ κοιλάδι τοῦ κλαυθμῶνος, νὰ ἴδῃ, τις ὅτι αἱ δύο αὗται εἰς τὸν θάνατον θυσιάζονται ψυχαί, ἀπῆλυσαν ἐξ ὀλοκλήρου τοῦ οὐρανοῦ των. Στιγμὴ καὶ αἰωνιότης ἐξ ἑσῶ βαρύνουσιν, ὅταν τὸ τίμημα εἶνε ὁ οὐρανός.

Διὰ στιγμὴν ζωῆς εἰς τὸν Παράδεισον
Ὁ θάνατος δὲν εἶνε πληρωμὴ ἀδρά.

Ὅπως λέγει ὁ μεγάλην πρὸς τὸν Ρωμαῖον ἔχων ὁμοιότητα Δὸν Κάρολος τοῦ Σχίλλερ.

Καὶ ἡ Ἰουλίᾳ; Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ σύζυγός της καταβαίνει ἀπὸ τοῦ παραθύρου τοῦ γαμηλίου δωματίου, ἵσταται μόνη. Μόνη ἡ γυναικεῖα αὕτη καρδιά ἐναντίον τοῦ ἀσπλάγχχνου κόσμου καὶ τοῦ διψῶντος θανάτου! Πατὴρ καὶ μήτηρ ἄτεγκτοι, ἀνοικτίρμονες τύραννοι, ἐγγύτατα τὸ φάσμα τοῦ γάμου μετὰ τοῦ μισητοῦ μνηστῆρος, ὁ Ρωμαῖος μακράν, καὶ ἐν τῇ προδοσίᾳ τῆς ἀνειλικρινοῦς τροφῆς συντετριμμένον τὸ τελευταῖον ἐχέγγυον τῆς ἐμπιστοσύνης.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης διὰ τὸν πανίσχυρον ἐν τῷ ἔρωτι χαρακτῆρα τῆς Ἰουλίας εἶναι τὸ πᾶν εὐτολμος ἀνεξαρτησία, ἀμετάτρεπτος ἀπόφασις, ἐδραζομένη ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς πίστεως. Τολμηρά, εὐχαρις, ἀτρόμητος ἀτενίζει κατὰ μέτωπον τὸν θάνατον. Ρεμβώδης, ρωμανικὴ, ἱπποτικὴ, ὅπως ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἔζη, ἐπιχειρεῖ τι εἰδεχθῆς, καὶ ὅμως ἐν τούτῳ ἐγκτεῖται ἡ μείζων καὶ φωτεινότερα γραμμὴ· δυσπιστεῖ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν σωτηρίαν, καὶ ὅμως ἐκ θανάσιμων προαισθήσεων καταλαμβανομένη πίνει τὸ ποτόν...

Πλὴν πῶς; καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ποτὶν αὐτὸ
Δὲν ἐνεργήσῃ, θὰ μὲ ὑπανδρεύσωσι
διὰ τῆς βίας μὲ τὸν κόμητα; οὐχί!
οὐχί μὲ τὸ ὕτο θάἀπαλλαγῶ...

Λοιπὸν πανταχόθεν ἐξησφαλισμένη, διότι μένει ὁ τελευταῖος ἄγγελος, τὸ ἐγγχειρίδιον; Μετὰ τοῦτο οὐδεμία πλέον ἀπάτη.

ὑπὸ πάντων τῶν αἰσθητικῶν ὁμολογεῖται, ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ τραγωδίᾳ ὅπως ἐν τῷ «Ρωμαίῳ καὶ τῇ Ἰουλίᾳ», ἐπιπνέει ἡ ἀθάνατος ποίησις τοῦ θανάτου, ὦ! πόσον εἶναι ἀξίος φθόνου, ὁ τάφος τῶν Καπουλέτων, ὅστις περικλείει τόσον δροσερὸν τῆς ζωῆς ἄνθος! Οὐχί ἐδῶ, ἐνθα ὁ Ἐρως ὑπερίσχυσε τοῦ θανάτου, οὐχί, ἔξω ἐκεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιοφεγγῆ

κόσμον εἶναι τὸ κοιμητήριον. Καὶ διὰ τοῦτο συγκινεῖ ἡμᾶς πλείοτερον ὁ ἐντάφιος τοῦ Ρωμαίου λόγος:

ὦ καρδιά μου,
ὦ σύζυγέ μου!
..... Ὁ θάνατος
ὅστις ἐκ τῆς πνοῆς σου ἀπερρόφησε
τὸ βάλαμον, οὐδόλως ὑπερίσχυσε
ἐπὶ τῆς καλλονῆς σου· δὲν σ' ἐνίκησε.
Τοῦ κάλλους ἡ σημαία παίζει πορφυρᾷ
ἐπὶ τὰς παρειᾶς σου καὶ τοῦ χεῖλους σου.
Ὁ θάνατος ἐνταῦθα δὲν ἐνέπηξε
τὴν κάτωχρον σημαίαν του.

ὅστις προδιαθέτει ἡμᾶς ὥςτις ὕμνος ἀναστάσεως.

Ὁ Βύρων, ὁ μέγας ποιητὴς ἐπεσκέφθη ἐν Βερόνῃ τὸν τάφον τῆς Ἰουλίας. Δὲν βλέπει τις πολλὰ πράγματα ἐκεῖ, ἡ εὐλαβὴς ὁμῶς τοῦ λαοῦ πίστις θεωρεῖ τὸν ἀμφίβολον τοῦτον τόπον ἱερόν, λατρεύων τὸ ἀπορφανισθῆναι τοῦτο μάρμαρον, ὅπερ περικυκλοῦσι σκιερὰι τινες κυπάρισσοι. Ἐπὶ πολὺν χρόνον διέμεινεν ὁ ποιητὴς ἐπὶ τοῦ ἐπαργυρουμένου ὑπὸ τῆς σελήνης τόπου. Σιγῇ κατόπιν μετέβη οἰκάδε καὶ ἐκλείσθη ἀμέσως εἰς τὸ δωματίον του. Ἐπὶ μακρὸν εἰσέτι μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἤκουον αὐτὸν οἱ ὑπηρέται τοῦ ἀνησυχῶς ἐντὸς αὐτοῦ περιπατοῦντα ἄνω καὶ κάτω. Τὴν πρωτὰν ἐφαίνετο κάτωχρος καὶ πᾶσχω.

Ἡ σκηνὴ αὕτη εἶναι ὠραία. ὦ! ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ βεβαίως εἰς ἀθάνατος ἀπηύθυνεν ὑπὲρ ἐτέρου ἀθανάτου θερμὴν προσευχὴν, ἀφιέρωσε μυστηριώδη θυσιᾶν ἔρωτος, εὐλαβῇ ἀνάμνησιν ἐκ τοῦ τεμένους τῆς θλιβεραῆς ἐκείνης ἱστορίας, ἥτις κατὰ τὸν Σλέγγελ, ὁμοιάζει πρὸς ἓνα μόνον, ἀλλ' ἀτελεύτητον στεναγμόν.

(ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ.

Η Α Σ Κ Η Σ Ι Σ

ΕΝ Τῷ ΖΩΙΚῷ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚῷ ΒΙῳ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

(Συνέχεια· ἴδε ἀριθμ. 66).

I

Γενικὴ ἀποψις. — Τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς. — Ἡ δρᾶσις καὶ ἡ ἀδράνεια. — Ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ λόγος τῆς ἀσκήσεως.

Τὸ κυριώτερον φαινόμενον τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ κυριώτερος αὐτῆς χαρακτῆρ εἶναι ἡ δρᾶσις, ἡ κίνησις. Ἡ ἀδράνεια εἶναι συνώνυμος τῷ θανάτῳ. Τὸ ἄθροισμα τῶν κινήσεων καὶ τῶν λειτουργιῶν τῶν διαφόρων συστημάτων τοῦ ζωῖ-

κοῦ ὀργανισμοῦ, ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων μέχρι τῶν ταπεινότερων, ἀποτελεῖ τὴν ζωὴν. Ἡ παῦσις καὶ κατὰ λυσις τῶν λειτουργειῶν τούτων ἀποτελεῖ τὸν θάνατον. Εἰσέλθετε εἰς ἀνατομείον τι, διὰ νὰ λάβητε τὴν πληρεστέραν εἰκόνα τῆς ἀντιθέσεως ταύτης. Εἰς ὀργανισμὸς νεκρὸς κεῖται ἡπλωμένος ἐπὶ τῆς ἀνατομικῆς τραπέζης καὶ ἕτερος ὀργανισμὸς ζῶν κύπτει ἐπ' αὐτοῦ. Οὐδεμία λειτουργία ἐν τῷ πρώτῳ, πλήρης ἡ ἀρμονία τῶν λειτουργειῶν ἐν τῷ δευτέρῳ. Οὐδεμία αἰσθησις, οὐδεμία κίνησις ἐν τῷ πρώτῳ· ὁ δεύτερος διὰ τοῦ μαχαίριου αὐτοῦ διατέμνει τοὺς ἰστούς τοῦ πρώτου, ἀποχωρίζει τοὺς μῦς, τὰ σπλάγχνα, τὸν ἐγκέφαλον, ἀποχωρίζει τοὺς ἐγκεφαλικούς λωδούς, ἐν τοῖς ὁποίοις ἐδημιουργήθη κόσμος ὅλος διανοημάτων, ἀφαιρεῖ καὶ διατέμνει τὴν παρεγκεφαλίδά, ἣτις ὑπῆρξεν ἐν τῇ ζωῇ ἔφορος θαυμαστῆς ἀρμονίας κινήσεων, μελετᾷ τὰ πολυάριθμα τμήματα τοῦ ἐγκεφαλικοῦ μηχανισμοῦ, τὸ πολὺπλοκον σύστημα τῶν νεύρων καὶ τῶν ἀγγείων. Πόθεν ἐπῆλθεν ὁ θάνατος τοῦ ἀτόμου τούτου; Ἐπῆλθεν ἐξ αἰφνιδίας παύσεως τῶν λειτουργιῶν τῆς καρδίας, ἢ ἐκ παύσεως τῶν λειτουργιῶν τῶν νευρικῶν κέντρων, ἢ ἐκ καταλύσεως τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἀναπνοῆς; Ἀδιαφορον. Ἡ κατὰ λυσις τῆς λειτουργίας ἐνὸς συστήματος, ἐπέφερε τὸν θάνατον σειρᾶς ὅλων συστημάτων, τὸν γενικὸν θάνατον, τὴν γενικὴν ἀδράνειαν. Εἰς κρῖκος τῆς ἀλύσεως τῆς ζωῆς διερχομένη καὶ οἱ λοιποὶ κατέπεσαν ἀδρανεῖς. Δὲν ζῇ ὁ ἐγκέφαλος διότι δὲν δρᾷ πλέον, δὲν ζῇ ἡ καρδία, δὲν ζῇ τὸ σύστημα τῆς ἀναπνοῆς, δὲν ζῇ τὸ τελευταῖον ἐπιθήλιον, δὲν ζῇ οὐδὲν αἰσθητήριον, διότι δὲν δρῶσι πλέον. Ὁ ὀφθαλμὸς διατηρεῖ τὸ πεδῖον τῆς προσπτώσεως τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων ἀδρανές, εἰς τὸ τύμπανον τοῦ ὠτός μάτην προσπίπτουσιν τὰ ἡχητικὰ κύματα, ἐπὶ τοῦ ἀπεξηραμένου βλενογόνου τῆς ῥινὸς μάτην ἀποτίθενται τὰ ὀσμηρὰ μόρια τῆς ἰδίας ἀποσυνθέσεως, τῶν νεκρῶν ἐπιθηλίων τῆς γλώσσης μάτην ἐφάπτεται οὐσία τις. Ἰδοὺ ἡ εἰκὼν τοῦ θανάτου—ἡ ἀδράνεια. Ὑποκαταστήσατε εἰς ταύτην τὴν εἰκόνα τῆς δράσεως καὶ θὰ ἔχγητε τὴν ζωὴν.

Ἡ δρᾶσις, ἰδοὺ τὸ μέγα φαινόμενον συμπάσης τῆς ὀργανικῆς καὶ ἀνοργάνου κτίσεως. Ἡ ὕλη ἀδιαπαύστως κινεῖται καὶ δρᾷ ἐν τῷ συστήματι τῶν κόσμων, τὰ μόρια αὐτῆς ἀδιαπαύστως κινεῖνται ἐν ταῖς ἐνώσεσι, ταῖς συνθέσεσι καὶ τῇ ἀδιαλείπτῳ μεταλλαγῇ τῶν μορφῶν. Νῦν μὲν συνέρχονται ἵνα ἀποτελέσωσι ζωϊκὸν τινὰ ἢ φυτικὸν ὀργανισμόν, νῦν δὲ ἐνοῦνται ἵνα καταρτίσωσι φυσικὸν ἢ χημικὸν φαινόμενον καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἀποτελοῦν καὶ ἀπαρτίζουσι ὅλον τὸν ἀνεξάντλητον πλοῦτον τοῦ κοσμικοῦ πανοράματος—τώρα τὸ μυριόχρουν ὄστρακον τῆς κογχύλης, τώρα τὸ πτίλωμα τοῦ πτηνοῦ ἢ τὸ τρίχωμα τοῦ ζώου ἢ τὰ λεπτότερα ὄργανα τῆς ζωῆς, τὸ ἄρωμα τῶν ἀνθέων, τώρα τοὺς ἀερώδεις πέπλους τῶν νεφελῶν. Ἄλλοτε παρουσιάζονται ὡς ἡλεκτρισμός, ἄλλοτε ὡς θερμότης, ἄλλοτε ὡς ἰδέα, ἄλλοτε ὡς ἦχος, καὶ ἀποτελοῦσι τὸ ἀπέραντον θέατρον, ἐν ᾧ ἡ ὕλη καὶ ἡ δύναμις, ἡ μὲν ὡς οὐσία, ἡ δὲ ὡς μορφή διὰ τὴν ὑποκειμενικὴν ἡμῶν ἀν-

τίληψιν παρουσιάζουσιν ἡμῖν τὴν ἄπειρον ποικιλίαν τῶν φαινομένων.

Ἡ κατὰ λυσις τῆς δράσεως εἶπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ἀποτελεῖ τὸν θάνατον. Καὶ βεβαίως μὲν ἡ ὕλη οὐδέποτε παύεται ἀπολύτως δρῶσα, λέγοντες δὲ θάνατον ἐννοοῦμεν τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀτομικῆς μορφῆς καὶ συστάσεως τῶν ἐνοργάνων ὄντων. Ὅ,τι ἐπομένως μερικῶς διὰ τὰ ἐνόργανα καλεῖται θάνατος, γενικῶς δὲ εἶνε ἄλλο ἢ ἀπλῆ μεταμόρφωσις τῆς ὕλης. Τὰ μόρια τὰ συναποτελοῦντα τὸ θαυμάσιον ὀργανικὸν κατασκευασμα, καταλυομένης τῆς συνεχούσης αὐτὰ δυνάμεως, ἐπανέρχονται εἰς τὸ μέγα χωνευτήριον τῆς φύσεως, ἵνα ὑποστῶσι σειρὰν ἄλλην μεταμορφώσεων καὶ συνθέσεων. Θὰ ἡδύνατό τις ἐντεῦθεν νὰ ὀνομάσῃ τὸν κόσμον μέγα θέατρον μεταμορφώσεων, ἀέναντον ἐργαστήριον μορφῶν καὶ τύπων. Ὁ ζωϊκὸς ὀργανισμὸς ὁ περιπεσὼν εἰς ἀδράνειαν, φέρεται κατ' ἀνάγκην πρὸς τὴν ἀποσύνθεσιν ταύτην, πρὸς τὸν θάνατον. Ἀλλ' ἡ ἀδράνεια δὲν εἶνε μόνον εἰκὼν καὶ σύμπτωμα καὶ χαρακτήρ οὕτως εἶπεν τοῦ θανάτου, ὡς παρέστη μέχρι τοῦδε, ἀλλ' εἶνε πολλάκις καὶ τὸ αἷτιον αὐτοῦ καὶ ὡς τοιοῦτον ἐνδιαφέρει ἡμᾶς καὶ ὡς τοιοῦτον θὰ ὑποπέσῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἡμῶν.

Καὶ ὄντως. Ποσάκις ὁ ἄνθρωπος δένει ἐν ὑπεύθυνος τοῦ θανάτου αὐτοῦ δι' ἄγνοιαν ἢ ἀμέλειαν! Ποσάκις ὁ θάνατος δὲν εἶνε μόνον ἀποτέλεσμα ἄφρευκτον τῆς αἰφνιδίας ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν αἰτίων ἐπιδράσεως, ἀλλὰ καὶ βαθμιαῖον ἀποτέλεσμα τῆς ἀδρανείας εἰς ἣν καταδικάζει ἑαυτὸν, ὡς ὃν πεποικισμένον ὑπὸ τῆς ἐλευθέρου βουλήσεως, ὁ ἄνθρωπος; Ποσάκις καταδικάζων εἰς ἀδράνειαν ὁ ἄνθρωπος μέγα τμήμα τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ, δὲν καθίσταται αἷτιος τῆς καταλύσεως τῆς καθολικῆς αὐτοῦ ἐνεργείας; Ἀλλὰ καὶ ἂν μὴ ἐπέλθῃ ὡς ἀποτέλεσμα ἡ καθολικὴ αὕτη ἀδράνεια, ὁ θάνατος, ποσάκις ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀποθνήσκει κατὰ τὰς εὐγενεστέρας αὐτοῦ λειτουργίας; Ὑπάρχουσι μερικοὶ θάνατοι, ὡς ὑπάρχει καθολικός. Οὗτος μὲν κατεδίκασε μέγα τμήμα τοῦ μυῆκος αὐτοῦ συστήματος εἰς ἀδράνειαν καὶ οἱ ἀτροφούντες μῦς, συνδλέοντες ἀμόρφως τὰ ὀστεώδη μέρη τοῦ ὀργανισμοῦ, παρουσιάζουσι τὸ οἰκτρὸν φαινόμενον τῆς δυσαρμονίας καὶ τῆς ἀτελείας τῶν κινήσεων. Ὁ ἄλλος κατεδίκασεν εἰς ἀδράνειαν τὰς διανοητικὰς αὐτοῦ λειτουργίας ἢ τμήμα αὐτῶν, καὶ παρουσιάζεται νῦν μὲν ὡς ὃν ἄνευ ἀντιλήψεως, ἢ ὡς ὃν ἄνευ μνήμης, ἢ ὡς ὃν ἐστερημένον τῆς ἀντιλήψεως τοῦ καλοῦ, ἐστερημένον εὐγενῶν ἰδεῶν καὶ συναισθημάτων, βλακῶδες ἢ ἡλίθιον. Ὁ ἄλλος κατεδίκασεν εἰς ἀδράνειαν τὰς αἰσθήσεις του καὶ ἀπώλεσε τὴν λεπτότητα ἐν τῇ ἀντιλήψει τῶν τόνων, τῶν χρωμάτων, τῶν ὀσμῶν, τῶν τροφῶν. Ἰδοὺ μερικοὶ θάνατοι συστημάτων λειτουργειῶν, ἀποκαθιστῶντες τὸν ἄνθρωπον πολλάκις κατώτερον τοῦ κτήνους, ἀσθενέστερον τοῦ ἐντόμου, βλακωδέστερον τῶν ὑποδεεστέρων ὄντων τῆς ζωϊκῆς κλίμακος, ἀμορφώτερον τῶν ἀτελεστέρων ὀργανισμῶν. Καὶ ἡ κατάστασις αὕτη ἀπαντᾶται συχνότατα παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ κατὰ διαφόρους βαθμούς. Οἱ κατώτεροι αὐτοῦ ὀργανισμοὶ ἐν τῇ

ἐλευθερίᾳ καὶ τῇ ἐνστιγματικότητι τοῦ βίου, ἀσχοῦσιν ἀ-
συνειδήτως πάντα τὰ συστήματα τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν. Ὁ
πεπολιτισμένος ὁμῶς ἄνθρωπος, ἐν τῇ ποικιλίᾳ τοῦ βίου αὐ-
τοῦ καὶ ἐν τῷ καταμερισμῷ τῶν ἔργων, τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλει
ἡ σιδηρὰ κοινωνικὴ ἀνάγκη, παρουσιάζει συχνάκις τὴν μάλ-
λον μονομερῆ ἀνάπτυξιν τοῦ ὀργανισμοῦ του. Καὶ νῦν μὲν κα-
θίσταται μηχανὴ κινουσα βάρη, νῦν δὲ μηχανὴ λογιστικὴ,
ἄλλοτε μηχανὴ γραφικὴ, ἄλλοτε μηχανὴ βαδίζουσα καὶ
οὕτως ἐφεξῆς. Τοιοῦτοτρόπως ἐνῷ ὑποβάλλει ὁ ἄνθρωπος εἰς
ἐνέργειαν ὀρισμένον αὐτοῦ σύστημα ἢ σύνολον συστημάτων,
τὰ λοιπὰ αὐτοῦ συστήματα, εἰ μὴ ἀνδρανοῦσιν ἐντελῶς, ἐρ-
γάζονται ὁμῶς ἀσθενῶς καὶ ἀσημάντως. Καὶ βεβαίως μὲν ἐν
τῇ ποικιλίᾳ τῆς δράσεως αὐτοῦ δὲν δύναται ὁμοτίμως νάπα-
σχολῇ πάντα τοὺς κλάδους τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ ὁ ἄνθρω-
πος, διότι εἰς τοιαύτην ἀπασχόλησιν δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει,
οὐδὲ θὰ ἠδύνατο ἄνευ προφανοῦς βλάβης νὰ ἀντιροπῇ τὸ
ποσὸν τῆς καταβαλλομένης δυνάμεως καὶ ἐπομένως τῆς ἀνα-
λισκομένης ὕλης. Ὁ μουσουργὸς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ᾄδῃ συγ-
χρόνως χειρῶνά, οὐδ' ὁ συγγραφεὺς παλαιστής, οὐδ' ὁ καλ-
λιτέχνης ταχυδρόμος. Ἀλλ' ἐντεῦθεν ἀκριβῶς προκύπτει ἡ ἰδέα
τῆς ἀσκήσεως καὶ ἐντεῦθεν ἐγεννήθη αὕτη, ἥτις ὡς γυμνα-
στικὴ μὲν διὰ τὸ σύστημα τῶν μυῶν. ἡ ὡς ἐλευθερία ἀσκη-
σις τῶν αἰσθήσεων ἐν σειρά ὑψηλοτέρων λειτουργειῶν, ἀποτε-
λεῖ ἐν τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων, ἅτινα ἀπασχολοῦσι
τὴν σύγχρονον παιδαγωγίαν καὶ τὴν ἐν γένει βιολογίαν
(Ἐπεταὶ συνέχεια)

Δ' ΠΕΤΡΟΣ Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΥΠΟ

EMILE BURNOUF

Πρὸ πολλοῦ ἀξιούμαι τῆς ἰδιαζούσης ὅλως τιμῆς τοῦ
νὰ συγκαταλέγωμαι μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἀξιοτίμου οἰκο-
γενείας τοῦ κ. Emile Burnouf, τοῦ σοφοῦ τούτου ἀνδρός
τῆς Γαλλίας ὅσον καὶ ἀκραιφνοῦς φιλέλληνας. Ὡς ἐκ τού-
του μοὶ παρέχεται ἡ εὐκαιρία, ὅπως καταλλήλως ἀπο-
στείλω ὑμῖν περικοπὰς τινὰς τοῦ περισπουδάζοντος αὐτοῦ
ἄρθρου, τοῦ πραγματευομένου περὶ τῆς προφορᾶς τῆς ἐλλη-
νικῆς γλώσσης. Ὁ κ. Burnouf, γνωστὸς εἰς τὸν φιλολογικὸν
κόσμον, γνωστότερος ἐν Ἑλλάδι διὰ τὰς ἀξιοθαυμάστους
αὐτοῦ πραγματείας, τὰς ἀποκαλυπτούσας ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ
διαυγείᾳ τὰ φιλελληνικώτατα τοῦ ἀνδρός αἰσθήματα, οὐ-
δενός, φρονῶ, χρῆζει ἐγκωμίου. Πρὸ πολλοῦ ὁ ἐλληνικὸς
λαὸς τῷ ὀφείλει τὰς συμπαθείας του καὶ τὴν αἰώνιον εὐ-
γνωμοσύνην του.

Τὸ τελευταῖον ὁμῶς τριακοντασέλιδον ἄρθρον τοῦ πολυ-
μαθοῦς ἀνδρός, τὸ ἄρτι ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τῶν δύο Κό-
σμων» δημοσιευθέν, ἔχει μεγαλητέραν καὶ σπουδαιοτέραν
ἀποστολήν. Πρόκειται νὰ μηδενίσῃ τὸ ἐπισφαλές ὅσον καὶ
ἐπιβλαβές Ἑρασμιανὸν σύστημα, τὸ ἐν ἅπασι δυστυχῶς
τοῖς εὐρωπαϊκοῖς Πανεπιστημίοις ἐφαρμοζόμενον. Τὸ σύ-
στημα τοῦτο, ἀξιοῦν τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσ-
σης διὰ τῆς ἀναλύσεως τῶν διφθόγγων καὶ τῆς τῶν γραμ-
μάτων προφορᾶς κατ' ἴδιον τρόπον καὶ μέθοδον, παρουσιάζει
οὕτω τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν καθόλου ἀκατάληπτον
ὅσον καὶ ἀχρηστον τοῖς ἐκμανθάνουσι. Συνεπῶς διὰ τοῦ
χρόνου ἤθελε διαγραφῇ τῶν Εὐρωπαϊκῶν διδασκτηρίων, ἂν
μὴ ἡ ἀγάπη καὶ τὸ πρὸς τοὺς ἡμετέρους προγόνους σέβας
τοῦ κ. Burnouf, παρ' ὧν ἠρύσθη ἡ Εὐρώπη τὰ στοιχεῖα τοῦ
πολιτισμοῦ ἡμῶν, δὲν παρεκίνουν αὐτὸν νὰ γράψῃ ὅσα ἔγραψε,
πλέον ἢ ἀρκετὰ ὅπως ἀνορθώσῃ τὸ γόνητρον τῆς Ἑλλη-
νικῆς γλώσσης.

Μεταφράσας ὅθεν τὰ οὐσιωδέστερα μέρη τῆς ἐμβριθοῦς ταύ-
της πραγματείας, τὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀποκλειστικῶς ἀφο-
ρῶντα, ἀποστέλλω ταῦτα τῷ ἀγαπητῷ μοι «Ἀπόλλωνι»,
ὃν τόσον ἐπαξίως ἀπὸ ἐπταετίας ἤδη διευθύνετε, ἐν τῇ
πεποιθήσει, ὅτι παρέχω οὕτως ἐνδιαφέρουσαν ὕλην τοῖς ὑμε-
τέροις ἀναγνώσταις καὶ παντὶ Ἑλληνι, παρακολουθοῦντι
τὰς προόδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑθνους.

Ἐλίγα ἔθνη ὑπέστησαν τόσας τῆς εἰμαρμένης δοκιμασίας
ὅσας τὸ τῶν Ἑλλήνων. Πρὶν ἢ ὑποστῶσι τὴν εἰσβολὴν τῶν
Περσῶν, ἦν ἀπέκρουσαν γενναίως, περιέπεσαν εἰς τὸν τῶν
Μακεδόνων ζυγόν. Ὁ Ἀλέξανδρος τοὺς ὠδήγησε πρὸς πόρ-
θησιν τῆς Ἀσίας· ἀλλ' ἡ Περσέπολις ἐκάη ὡς ἡ Μόσχα·
ἡ Αὐτοκρατορία, κατακερματισθεῖσα, κατέστη ἀνίκανος ν'
ἀντιμετωπίσῃ τὰς Ρωμαϊκὰς Λεγεῶνας. Ἐν τούτοις διὰ
τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστιανισμοῦ οἱ Ἕλληνες συνεκεντρώ-
θησαν ἐκ νέου ἐν Κωνσταντινουπόλει, καταλαβόντες ἐξέ-
χουσιν θέσιν ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν οἱ Λαοὶ τῆς Δύσεως μό-
λις διωργανοῦντο. Ἀλλ' ὁ Χριστιανισμὸς διεχωρίσθη εἰς
δύο ἀντιθέτους ἐκκλησίας· διότι ὅσον ἡ θρησκεία συνάπτει
τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ μίαν πίστιν, ὑπὸ μίαν δοξασίαν, το-
σοῦτον ἀποχωρίζει, ἀπομακρύνει τὰς μεταξὺ αὐτῶν κοινό-
τητας. Ἡ ἐμφάνισις τῶν Ὀθωμανῶν εἰς τοὺς Ἀγίους Τό-
πους καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ προῦκά-
λεσαν τὰς σταυροφορίας, ἀπαισίας διὰ τὸν Χριστιανισμόν
ὅσον καὶ διὰ τὸν Μωαμεθανισμόν. Μετὰ τὰς ἐπανειλημμέ-
νας ταύτας ἐκστρατείας καὶ τὴν ἐφήμερον ἔδρυσιν Λατινι-
κοῦ Κράτους ἐν Κωνσταντινουπόλει, οἱ Ἕλληνες δὲν ἠδύ-
νηθησαν νὰ ἀπωθήσωσι τὸν ἐχθρόν, θριαμβευτικῶς προχω-
ροῦντα ἐπὶ 8 αἰῶνας. Τὰ συμβάντα τοῦ 1453 προεξήγγελ-
λον τελείαν ἀποσύνθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου καὶ
μέλλουσιν, λίαν σύντομον, ἐξαφάνισιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ χάρτου
τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας.

«Τοῖς ὑπελείπετο ἐν τούτοις εἰσέτι νὰ ὑποστῶσι τελείαν